

A Környezetjogi- és Versenyjogi Tanszék beszámolója a Kari Tanácsnak a 2017-2025 közötti időszakról

2016. novemberében került sor a Tanszék, megelőző bő két évtizedet felölő, beszámolójára. Akkor részletesen áttekintettünk minden előzményt, szervezeti változást, korábbi kutatási és oktatási kapcsolatokat, amelyek ismeretét most adottnak tekintjük. Két okból is időszerű az azóta eltelt 8 év összegzése: egyrészt eljutottunk mindösszesen a 30 évig, másrészt a tanszékvezető megbízása a 70. év betöltése okán megszűnik és illő, ha az új tanszékvezető ilyen tekintetben is tiszta helyzettel kezdi meg munkáját.

I. A Tanszék jelenlegi, illetve a beszámolási időszak alatti oktatói összetétele a következő:

Oktatók:

Dr. Bándi Gyula, DSc., tszv. egyetemi tanár
Ft. dr. Nyéky Kálmán, Phd, tudományos munkatárs
Dr. Szilágyi Pál Béla, Phd, habilitált egyetemi docens
Tahyné dr. Kovács Ágnes, Phd egyetemi docens
Dr. Tóth Tihamér, kutatóprofesszor
(ifj. Dr. Zlinszky János Phd, egyetemi docens 2021-ig)

Bándi Gyula

- 2024 óta: MTA IX. Osztály Állam- és Jogtudományi Bizottság alelnöke
- 2022 óta: MTA Fenntartható Fejlődés Elnöki Bizottság tagja
- 2019 -2025: MTA Doktori Tanács Ügyrendi Bizottság elnöke
- 2017 -től az Alapvető Jogok Biztosának a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettese (a jövő nemzedékek szószólója)
- 2019 óta: PPKE Egyetemi Doktori és Habilitációs Bizottság elnöke
- 2015 óta: PPKE Állam- és Jogtudományi Doktori és Habilitációs Tanács elnöke, a Doktori Iskola vezetője
- 2015 óta: Pro Futuro jogtudományi folyóirat tanácsadó testületének elnöke
- 2015 óta: Kisebbségi Jogvédő Alapítvány kuratóriumának alelnöke, majd elnöke
- 2014: MTA doktora
- 2011-2017: Országos Környezetvédelmi Tanács MTA elnöke által delegált tagja, elnöke 2014–2016 között, alelnöke 2016–2017 között
- 2013 óta: Acta Humana emberi jogi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja
- 2011 óta: MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság tagja
- 2008 óta: PPKE JÁK mellett működő Lósy Imre Alapítvány a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karáért Kuratóriumának elnöke
- 2004–2010: Magyar Jogász Egylet Tudományos és Oktatási Bizottságának elnöke, Tudományos Bizottságának elnöke 2010–2015 között
- 2003–2005: Magyar Bioetikai Társaság alelnöke, illetve elnöke 2005–2013 között
- 2003–2007: Magyar Jogász Egylet Környezetvédelmi Jogi Bizottságának elnöke
- 2003–2007: dékán, PPKE JÁK
- 2002–2003, illetve 2010–2013: PPKE JÁK Kari Habilitációs Bizottság elnöke
- 2001 óta: Európai Jog c. folyóirat szerkesztőbizottságának tagja

- 2000 óta: a PPKE JÁK Deák Ferenc Továbbképző Intézetében a környezetvédelmi szakjogász, illetve környezetvédelmi jogi szakokleveles képzés szakfelelőse
- 1994–2000, illetve 2014-2022: MTA Elnöki Környezettudományi Bizottság tagja
- 1998: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Egyetemi Habilitációs Bizottság – „habilitált doktor” cím az állam- és jogtudomány tudományágban
- 1998. szeptember óta: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, tanszékvezető egyetemi tanár – a környezetvédelmi jog, mint fő tantárgy oktatásának megszervezése és oktatása
- 1997. február – 2010. augusztus: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, részmunkaidős egyetemi docens, 2001-től egyetemi tanár – környezetvédelmi jog oktatása nappali tagozaton
- 1995. július – 2018. december 31.: Budapesti Ügyvédi Kamara tagja (egyéni ügyvéd)
- 1992. július – 1998. január: Európai Rektori Konferencia (Genf), COPERNICUS Környezetvédelmi Jogi Nyári Egyetem Program, tudományos igazgató –
- 1992–2012: Környezeti Management és Jog Egyesület alapító elnöke, 2012 óta örökös tiszteletbeli elnök
- 1992. szeptember óta: az ELTE Jogi Továbbképző Intézete által szervezett környezetvédelmi szakjogászképzés szakfelelőse
- 1991 óta: International Council of Environmental Law tagja
- 1991 óta: IUCN Commission of Environmental Law tagjagyetemek szervezése
- 1990: Magyar Tudományos Akadémia, Tudományos Minősítő Bizottság – az állam- és jogtudományok kandidátusa
- 1990. április óta: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, egyetemi docens, majd 1999. július 1-től egyetemi tanár, 2003 őszétől 2012. augusztusig részmunkaidős egyetemi tanár, 2012-től címzetes egyetemi tanár
- 1991–1992: Magyar Jogász Egylet főtitkára
- 1983–1990: Magyar Jogász Szövetség titkára – tudományos és nemzetközi kapcsolatok
- 1978–1983: Gödöllői Agártudományi Egyetem, tudományos segédmunkatárs, majd munkatárs

Szakmai elismerések, kitüntetések

- 2022: Meszléry Celesztin díj (Kéményjobbítók Országos Egyesülete)
- 2021: Magyar Mérnökkamara tiszteletbeli tagja
- 2016: Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
- 2016: Környezetvédelmi Életműdíj – Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségének szakmai elismerése
- 2013: Justitia Regnorum Fundamentum díj – ombudsmani díj
- 2010: Pázmány Péter Plakett (PPKE)
- 2010 óta: Jean Monnet Centre of Excellence igazgatója
- 2007: Pázmány Péter Emlékérem (PPKE JÁK)
- 2006 óta: az EU Környezetjog Jean Monnet professzora (EU Bizottság)
- 2005: Pázmány Péter Felsőoktatási Díj (Pro Renovanda Cultura Közalapítvány)
- 2005: Szalay László Emlékérem (MJE)

Nyéky Kálmán

- 2000 – Teológiai licenciátus (PPKE, Budapest)
- 2003 – Teológiai licenciátus bioetika (Lateráni Egyetem, Róma)
- 2021 – PhD (PPKE, Budapest)

- 2012 – Somogy polgáraiért Díj
- 2014 – Somogyi Prima Díj az oktatás és köznevelés kategóriában
- 2018 – Pro Urbe Kaposvár kitüntetés
- Magyar Bioetikai Társaság alelnöke 2006 – 2012
- Család, Ifjúság és Bioetika Intézet Alapítvány elnöke 2006-2012
- Egészségügyi Tudományos Tanács Tudományos és Kutatásetikai Bizottságának állandó meghívottja 2011-2020, tagja: 2020 -tól
- Magyar Bioetikai Szemle szerkesztőbizottsági tag 2006-tól

Szilágyi Pál Béla

- 2024 - PPKE JÁK, habilitált egyetemi docens
- 2022/2023-as tanév őszi félévétől szakfelelős a Szabályozott iparági szakjogász képzésen
- 2022/2023-as tanév őszi félévétől szakfelelős a Jogi szakokleveles szabályozott iparági szakember képzésen
- 2023/2024-es tanév őszi félévétől szakfelelős a Vállalati Compliance (megfelelési) szakjogász képzésen
- 2014 PPKE JÁK Környezetjogi és Versenyjogi Tanszék, valamint Európajogi Tanszék, egyetemi docens
- 2012- Kari Minőségbiztosítási Bizottság tagja
- 2012-18 Kari Tanács tag
- 2011Környezetjogi és Versenyjogi Tanszék, valamint Európajogi Tanszék, egyetemi adjunktus
- 2010 - 2019 Kutatásszervezési és Külügyi Iroda felelős titkára
- 2010 - 2013 Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, egyetemi tanársegéd (megbízott előadóként)
- 2008 – PPKE JÁK versenyjogi szakjogász képzés szakmai felelőse
- 2008 - 2017 Pályázati és Forrásszervező Iroda vezetője
- 2007-2011 egyetemi tanársegéd
- 2006 – PPKE JÁK Versenyjogi Kutatóközpont igazgatója
- 2004-2007 megbízott előadó
- 1998 - DENTAL-PANNONIA Zrt., igazgató

Tahyné Kovács Ágnes

- 2025- PPKE Deák Ferenc Továbbképző Intézet, Pázmány Jogi Szabadegyetem – Fenntarthatóság – teremtésvédelem szabadegyetem összeállítója
- 2024 „Zlinszky János pályázat a keresztény jogászképzésért” c. pályázat díj
- 2023- GENEZIS Kiválósági Diákműhely vezető
- 2022- Teremtésvédelmi Kutatóintézet, PPKE Szent II János Pál Pápa Kutatóközpont, tudományos főmunkatárs
- 2021 kommunikációs osztályvezető - Kúria
- 2021– PPKE JÁK, Környezetjogi és Versenyjogi Tanszék, egyetemi docens
- 2016-2021 tanácsadó majd vezető főtanácsos - Alkotmánybíróság
- 2014–2021 PPKE JÁK, Környezetjogi és Versenyjogi Tanszék, egyetemi adjunktus
- 2015-2016 PPKE JÁK Dékáni Titkárság, személyügyi referens,
- 2012 Lósy Imre díj
- 2003-2014 PPKE JÁK, Környezetjogi és Versenyjogi Tanszék, egyetemi tanársegéd
- 2003-2006 PPKE JÁK Dékáni Titkárság, dékáni titkár

- 2001-2003 jogász, Országos Rádió és Televízió Testület, Műsorszolgáltatási Jogi Osztály
- 2000 jogász, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Jogi Főosztály
- 2000 gyakornok, PricewaterhouseCoopers Magyarország, Dezső, Réti és Antall Landwell Ügyvédi Iroda

Tóth Tihamér

- 1994-1996 Európai Ügyek Hivatala (Nemzetgazdasági Kapcsolatok Minisztériuma, majd Ipari és Kereskedelmi Minisztérium)
- 1996-1997 Külügyminisztérium, Integrációs Államtitkárság
- 1997-2009 Gazdasági Versenyhivatal (1997-2001. Nemzetközi Iroda, 2001-2003. versenytanácsstag, 2003-2009. a Versenytanács elnöke, a GVH elnökhelyettese)
- 1995-2001 Szegedi Tudományegyetem, ÁJTK (meghívott előadó, majd címzetes docens)
- 1998-tól Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Környezet és Versenyjogi Tanszékének tanára: 1998-2009 másodállású adjunktus, majd docens, 2009-től főállású docens, 2018-tól egyetemi tanár, 2010-től dékánhelyettes;
- 2014-2015 két szemeszteres oktatás amerikai egyetemeken, részben Fulbright ösztöndíjjal: Loyola University School of Law (EU law), University of Notre Dame, Law School (Comparative misleading advertising law)
- 2016-tól A lyoni UCLY jogi karának MA képzésén Comparative Competition Law tárgy tanítása angol nyelven
- 2010-2022 Ügyvéd (Récizca White&Case LLP, 2015-től Dentons RécizcaEurope LLP), a versenyjogi praxis társvezetője
- 2010-től tudományos, oktatási, majd 2022-ig nemzetközi dékánhelyettes, a Kari Tanács tagja és a Kari Minőségbiztosítási Bizottság elnöke. Fontos szerepe volt az azóta hagyományá vált Pázmány Law Summer School megszervezésében és a tengerentúli nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében.
- Sportjogi szakjogász és Jogi szakokleveles sportszakember képzésen 2011/2012-es tanév őszi félévétől szakfelelős a 2022/2023-as tanévig.
- A Vállalati Compliance (megfelelési) szakjogász képzésen 2020/2021-es tanév őszi félévétől a 2022/2023-as tanév tavaszi félévéig látott el szakfelelősi tevékenységet.
- 2022. júliustól az EU Törvényszékének bírójára.

Zlinszky János

- A fenti tízéves időszakban a jogász alapképzésben tanévenként egy kötelezően választható, és számos szabadon választható kurzust tartottam Ezek egyike a HTK számára kötelező tantárgy volt.
- A kurzusok közül három magyar, négy pedig angol nyelvű volt.
- A Deák Ferenc Továbbképző intézet keretei közt szintén voltak kötelező kurzusok a környezetjogi illetve az EU-jogi továbbképzésben, magyarul és angol nyelven egyaránt
- Szakdolgozati témavezetést mind a jogász alapképzésben, mind a továbbképzésben vállaltam.
- Nyolc publikáció és több könyv szerkesztői feladatai estek erre az időszakra.
- Mindenképpen említésre méltó, hogy az összesen két évtizedes tanszéki munka eredményeképpen sikerült a PPKE-re hozni azt a négyéves, 500M Ft-os kormánytámogatást, amely a PPKE Teremtésvédelmi Kutatóintézete megalapítását és működését lehetővé tette és teszi.
- 2022-től már nem tanszéki (JÁK), hanem egyetemi alkalmazottként dolgozik az említett Intézetben, (2023 óta nyugdíjasként).

- Az oktatási tevékenység irányai, szakterületei a következők voltak:
 - (1) A környezetjog környezettudományi alapjai (Sustainability Science), rendszerszemléletben, a környezetjogi képzés megalapozásaként.
 - (2) A környezetpolitika alakulása, fejlődése, és a környezeti igazgatás, kormányzati munka gyakorlata, becsatornázva a konkrét, aktuális nemzetközi folyamatok tapasztalatait, illetve magasszintű szimulációs modellek segítségével (FishBanks, Stratagem, EnRoads) téve lehetővé a döntéshozatal kipróbálását és a következményekkel való szembesülést.
 - (3) A keresztény egyházak, különösen a katolikus egyház, kiemelten a pápák tanításának, állásfoglalásainak bemutatása a fenntarthatósági kérdésekben, történeti fejlődését bemutatva, és a világi környezetpolitikával párhuzamban.

Megbízott oktatók:

Dr. Badacsonyi Katalin Tegza
 Dr. Firniksz Judit, Phd
 Dr. Hajdu István, c. egyetemi docens
 Dr. Köböl-Benda Vivien, Phd
 Dr. Lovas András
 Dr. Mihálka György Sándor
 Dr. Péterfalvi Attila c. egyetemi tanár
 Dr. Pump Judit, Phd

Tanszéki ügyintéző:

Baranyi Krisztina

A Tanszékhez kapcsolódó doktori védések a beszámolási időszakban

Dr. Barnóczi Dávid, 2025 (témavezető: Szilágyi Pál Béla),
 Dr. Dömötörfy, 2021 (témavezető: Tóth Tihamér)
 Dr. Firniksz Judit, 2023 (témavezető: Szilágyi Pál Béla)
 Dr. Köböl-Benda Vivie, 2024 (témavezető: Bándi Gyula)
 Dr. Necz Dániel, 2024 (50%-ban témavezető: Péterfalvi Attila)
 Dr. Wágner Tamás, 2024 (témavezető: Szilágyi Pál Béla)

II. A Környezetjogi és Versenyjogi Tanszék által meghirdetett tárgyak a 2016/17-es tanévtől kezdve:

Kötelező tárgyak:

Környezetvédelmi jog 1.
 Környezetvédelmi jog 2.
 Versenyjog

Nemzetközi igazgatás BA képzés:

Közigazgatási urbanisztika
 Közigazgatási urbanisztika gyakorlat

Kötelezően választható tárgyak:

Bioetika

Etikett és igazságügyi protokoll
Fogyasztóvédelmi közjog
Környezet és fejlődés
Környezeti etika

Európai és nemzetközi igazgatás MA képzés

EU környezetvédelmi jog

Szabadon választható tárgyak:

EU Environmental Law	Bándi Gyula
Nemzetközi környezetjog (A nemzetközi és az EU jog kapcsolatrendszer)	Bándi Gyula
Környezetvédelem a joggyakorlatban	Bándi Gyula
Aktualitások, esetek a környezetjog gyakorlatából	Bándi Gyula
Digitális piacok szabályozása	Firniksz Judit
Változó aktualitások a digitális piacokon	Firniksz Judit
Biztosítási jog és környezeti biztosítások	Hajdu István
A környezetvédelmi tárgyú bűncselekmények ítélkezési gyakorlata	Hajdú Mihály
Igazságügyi szakértés szerepe és jelentősége	Hajdú Mihály
Európai környezetpolitika	ifj. Zlinszky János
The Evolution of the Post – 2015 Global Development Agenda	ifj. Zlinszky János
Governing for Sustainability	ifj. Zlinszky János
A Fenntartható Fejlődési Célok, mint a nemzetközi jog soft law dokumentumának elemzése	Köböl-Benda Vivien
Az uniós jog kölcsönhatása a nemzetközi környezetjog dokumentumaival, különös tekintettel a soft law aktusokra	Köböl-Benda Vivien
Az egészséges környezethez való jog nemzetközi jogi megjelenése	Köböl-Benda Vivien
Az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Unió Bíróságának környezeti esetjoga közötti összefüggések	Köböl-Benda Vivien
A környezethez való jog európai fejlődése	Köböl-Benda Vivien
A biológiai sokféleség védelme a nemzetközi és EU jogban	Köböl-Benda Vivien
Bevezetés az energiajogba	Lovas András
Klíma és megújuló energiajog	Lovas András
A környezetvédelem világhírű jogi szabályozásának „de lege ferenda” feladatai	Mihálka György
Bioetika kutatószeminárium	Nyéky Kálmán
European Data Protection Law	Péterfalvi Attila
Adatvédelem – személyiségi jogok	Péterfalvi Attila
Az egészséges környezethez való jog – A panasztól a jelentésig	Pump Judit
Polgári jog és/vagy környezetjog – a mobiltelefon tornyoktól a vörösiszap katasztrófán át a közüzemi szolgáltatásokig	Pump Judit
Introduction to EU State Aid Law	Staviczky Péter
TDK műhely	Szilágyi Pál
Versenypolitika	Szilágyi Pál
Competition Law	Szilágyi Pál
TDK műhely	Szilágyi Pál
Versenyjogi kutatóműhely	Szilágyi Pál

Competition Law and the Digital Economy	Szilágyi Pál
Digitális piacok, mesterséges intelligencia és versenyjogi kutatószeminárium	Szilágyi Pál
Géntechnológia és genetikailag módosított organizmusok	Tahyné Kovács Ágnes
A társadalom és a teremtés védelme pápai megnyilatkozásokban	Tahyné Kovács Ágnes
A magyar környezetjog alkotmányos vonatkozásai	Tahyné Kovács Ágnes
Über die Regelung der GVOs	Tahyné Kovács Ágnes
Algoritika kutatószeminárium	Tahyné Kovács Ágnes
Environmental Law and Regulation in the United States	Tahyné Kovács Ágnes
Iratkészítés versenyjogi ügyekben	Tóth Tihamér
Law of Mergers and Acquisitions	Tóth Tihamér
EU Competition Case Law Studies 2.	Tóth Tihamér
Misleading advertising	Tóth Tihamér
EU Competition Law Case Studies	Tóth Tihamér
A magyar versenyjog a gyakorlatban (Versenytanácsi döntések elemzése)	Tóth Tihamér
Sanctions in European Administrative Law	Tóth Tihamér
U.S. Competition and Consumer Law	Tóth Tihamér
A versenyjog kapcsolódási pontjai más jogterületekkel	Tóth Tihamér

III. A Környezetjogi és Versenyjogi Tanszék által meghirdetett tárgyak a 2024/2025-ös tanév I. és II. féléveiben

Kötelező tárgyak:

Környezetvédelmi jog 1.
Környezetvédelmi jog 2.
Versenyjog

Kötelezően választható tárgyak:

Bioetika
Etikett és igazságügyi protokoll
Környezeti etika

Szabadon választható tárgyak:

EU Environmental Law	Bándi Gyula
Nemzetközi környezetjog (A nemzetközi és az EU jog kapcsolatrendszer)	Bándi Gyula
Aktualitások, esetek a környezetjog gyakorlatából	Bándi Gyula
Digitális piacok szabályozása	Firniksz Judit
Biztosítási jog és környezeti biztosítások	Hajdu István
Az egészséges környezethez való jog nemzetközi jogi megjelenése	Köböl-Benda Vivien
A biológiai sokféleség védelme a nemzetközi és EU jogban	Köböl-Benda Vivien

Bevezetés az energiajogba	Lovas András
Klíma és megújuló energiajog	Lovas András
A környezetvédelem világhűjérségi szabályozásának „de lege ferenda” feladatai	Mihálka György
Adatvédelem – személyiségi jogok	Péterfalvi Attila
Versenypolitika	Szilágyi Pál
Competition Law and the Digital Economy	Szilágyi Pál
Misleading advertising	Szilágyi Pál
U.S. Competition and Consumer Law	Szilágyi Pál
Géntechnológia és genetikailag módosított organizmusok	Tahyné Kovács Ágnes
A társadalom és a teremtés védelme pápai megnyilatkozásokban	Tahyné Kovács Ágnes
Algoritmika kutatószeminárium	Tahyné Kovács Ágnes
Environmental Law and Regulation in the United States	Tahyné Kovács Ágnes

IV. Egyes kiemelt oktatási területek

Kötelező tárgycsoport alfejezetben:

Környezetjog

Tárgyfelelős: Bándi Gyula

A tantárgy célkitűzése a mai összehasonlító, európai jogi és magyar környezetjogi szabályozás rendszerének és egyes kiemelt alapintézményeinek bemutatása. A tantárgy átfogó képet ad a környezetjog elveiről, szabályozási módszereiről, az emberi jogi összefüggésekről, ez utóbbiak gyakorlatáról, valamint az egyes eljárásokról, intézményekről. Kiemelt figyelmet fordít a teremtésvédelmi kérdések bemutatására, a jogi összefüggések feltárására. A cél, hogy fejlessze a hallgatók készségét abban, hogy az egyes jogágak átfedéseit felismerjék az integrált környezetjogi szabályozás megismerése által.

Mindennek keretében az elvi alapokat követően az EU környezetpolitika és környezetjog bemutatása következik, történeti távlatokban. Ebben a vonatkozásban jelentős szerepet kap az EU bírósági jogértelmezés. A tantárgy említett alapvető célkitűzése a mai magyar- és uniós környezetjogi szabályozás rendszerének és egyes kiemelt alapintézményeinek bemutatása, kezdve a közigazgatási típusú intézményektől, folytatva a polgárijogi, illetve büntetőjogi áttekintéssel. Kitekintést nyújt a nemzetközi szabályozás átfogó megismerésére is. Végezetül a legfontosabb szabályozási – különös részi – területek rendszertani jellegű vázlatát követően, a területfejlesztéstől a hulladékig vagy éppen a klímaváltozásig. A különös rész esetében sem a részletek, hanem az összefüggések bemutatása a fő szempont.

Oktatási anyag:

A több kiadást megért és ezzel együtt folyamatosan frissített, tárgyfelelős által írt 'Környezetjog' szakkönyv és egyben tankönyv 2022-ben megújult (Szent István Társulat Kiadó), a korábbi egyszerezős kötetben számos fejezetet az adott területben jártas szerzők írtak meg.

Emellett a Tanszék honlapján folyamatosan frissítve jelennek meg PPT-k, illetve más aktuális dokumentumok.

Versenyjog

Tárgyfelelős: Szilágyi Pál Béla

A tantárgy célkitűzése a gazdasági verseny és a versenyjogi szabályok közgazdasági és jogi megközelítésben történő bemutatása, kitérve a katolikus társadalmi tanításból fakadó etikai kérdésekre is. A tárgy jó lehetőséget ad a korábbi jogi tanulmányok során megszerzett közgazdasági, európai jogi, társasági jogi, polgári jogi, nemzetközi jogi, közigazgatási jogi, büntetőjogi tudás gazdasági joggal kapcsolatos átisméltésére. Bemutatjuk az esetjog és a soft law dokumentumok szerepét a jogalkalmazásban.

A hallgatók megismerkednek a versenyjog jogrendszerben betöltött szerepével, a jogalkalmazás mögött meghúzódó közgazdasági elméletekkel, az uniós és a magyar versenyjog együttélésével. Röviden áttekintjük a tisztességtelen piaci magatartásokat és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat, de az oktatás középpontjában az antitröszt szabályok megismertetése. Így részletesen tárgyaljuk a versenykorlátozó megállapodások, azon belül is különösen a kartelleket és a forgalmazási megállapodások versenyjogba ütköző rendelkezéseit mutatjuk be. Áttekintjük az erőfölénnyel való visszaélés és a piaci hatalom kialakulásának megakadályozását célzó fúziókontroll szabályait. Bemutatjuk az uniós és magyar jogot alkalmazó intézményeket és együttműködésüket. A kurzust az állami versenykorlátozások EU jogával zárjuk, különösen az állami támogatások és az állami monopólium kérdéseire kitérve.

Oktatási anyag:

A versenyjogi szakirodalom kiemelkedő jelentőségű szakkönyve, egyben a **jelenlegi tankönyv**: Tóth, T., 2020c. Uniós és magyar versenyjog, Budapest: Wolters Kluwer.

A versenyjogi oktatáshoz továbbá a tanszék oktatói Tóth Tihamér vezetésével készítettek közel 400 oldalas angol nyelvű jegyzetet az idegen nyelvű órák segédanyagaként, illetve Tóth Tihamér egy oktatási jegyzetet a fogyasztóvédelmi közjog órához.

A versenyjog tárgy oktatását jelenleg is kiegészítik különböző online platformok, mint pl.:

- <https://versenyjog.com> weboldal
- YouTube csatorna
- vagy egy közelmúltban indított kísérleti mesterséges intelligencia alapú podcast.

Kötelezően választható tárgycsoport alfejezetben:

Bioetika – környezeti etika

Tárgyfelelős: Bándi Gyula, Nyéky Kálmán

A JÁK-on kívül az ITK-n is nagy létszámú hallgatóság érdeklődik a téma iránt (az első években még a BTK is bekapcsolódott a tárgy oktatásába). A két féléves tárgy keretein belül az élet, elsősorban az emberi élet és a környezet alap értékeit és a tudományos eredmények felhasználásának alapvető etikai konfrontációját tárgyaljuk. Ezen túlmenően az egyes szaktudományok képviselői segítségével specializált etikai vizsgálódást is folytatunk, elsősorban a mai orvosi kutatások, illetve eljárások, valamint a környezetvédelmi szempontok fgyelembevételével. Az előadásokon számítunk a hallgatók aktív részvételére.

Az egyes Karokon az előadásokat kezdetben videokonferenciás közvetítés segítségével oldottuk meg. Úgy tűnik, a személyes előadást ez nem tudja helyettesíteni, így 2015

szeptembere óta külön-külön előadás van a JÁK-on és az ITK-n. A számonkérés teszt-alapú, de van lehetőség szóbeli vizsgára is. Az előadások újra meghallgathatók a tárgy online felületén (moodle.ppke.hu), ahova a hallgatók számára a tesztkérdések nagyrésze is felkerül, gyakorló tesztek formájában. A tárgy mindkét félévéhez jegyzet elérhető.

Külön sajátossága e képzésnek a hallgatókkal való folyamatos, interaktív kapcsolat, amelyet 2024-től a Slido.com és 2025-től az AI segítségével is támogatunk (Slido és ChatGPT).

Fogyasztóvédelmi közjog

Tárgyfelelős: Szilágyi Pál Béla

A tantárgy tartalma: A tantárgy megismerteti a hallgatókkal fogyasztói helyzetükből fakadó jogait, igényérvényesítési lehetőségeiket, kitérve az előírások közgazdasági és etikai indoklására. A fogyasztóvédelmi jog, mely a fogyasztó és a kereskedő közti megbomlott erőviszonyok kiegyensúlyozását jogi eszközökkel igyekszik elősegíteni, a közjog és magánjog határán fekszik, egyszerre több jogág jellegzetességeit viseli magán. A tárgy elsősorban a fogyasztóvédelem közjogi (gazdasági jogi) szabályaira koncentrálnak, nem foglalkozik részletesen a polgári jogi témájú, a fogyasztók és a kereskedők/termelők közötti közvetlen kapcsolatok szabályozásával.

A nemzetközi dokumentumok alapján bemutatjuk az alapvető fogyasztói jogokat, amelyek a biztonsághoz, a jól informáltsághoz, a választáshoz, az alapvető szükségletek kielégítéséhez, a kárpótláshoz, a képviselőhöz és az oktatáshoz kapcsolódnak.

Tárgyalt fontosabb jogszabályok a következők:

- a fogyasztóvédelmi törvény, mint a jogterület „alapjogszabálya”
- a fogyasztói jogokat is érintő rendelkezéseket tartalmazó törvények: fogyasztók tisztességtelen befolyásolását tiltó Ftv., a reklámtörvény, a versenytörvény, a kereskedelmi törvény, a termékfelelősségi törvény, a villamos energiáról, földgázellátásról, elektronikus hírközlésről szóló törvények, élelmiszer törvény.
- „Szatellit” rendeletek: pl. tartós fogyasztási cikkek kötelező jótállása, távollevők közötti szerződések, „time share”, árubiztonság szabályai, műszaki termékek megfelelőségének vizsgálata, használati és kezelési útmutatók, címkézési szabályok.

A tárgy oktatása során kiemelt hangsúlyt kap az európai jogi összefüggések bemutatása. A hazai intézmények közül elsősorban a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság és a Gazdasági Versenyhivatal gyakorlatát mutatjuk be.

Környezet és fejlődés

Tárgyfelelős: Tahyné Kovács Ágnes

A tantárgy a környezetjogi tanulmányokat hivatott megalapozni. Bemutatja a globális, európai és hazai környezeti problémákat, azok gazdasági és szociális összefüggéseit. Szól a fenntartható fejlődés elméletének kialakulásáról, a fejlődés indikátorairól, annak esélyeiről. A tárgy rendszer szemléletű bemutatásra törekszik, elsősorban az összefüggések feltárására összpontosít. Az órák tematikájában most az alábbi fókuszok érvényesülnek:

- a környezeti hatások együttes jelensége,
- környezeti rendszerek
- fenntarthatóság, világmodellek, a növekedés határai
- a környezetvédelem nemzetközi kialakulása, az egészséges környezethez való jog
- a környezet védelmének gazdasági szabályozó eszközei

- a katonai jelenlét és a környezetterhelés, ökozídium (Environmental Crime direktívát, valamint a PERAC elvek)
- a természet jogai jelenség globálisan (Rights of Nature)
- a természet helyreállításának szabályozása (Restoration Law)
- biotechnológia
- a teremtésvédelmi szemléletmód, a Vatikán álláspontjai és az ENSZ tevékenység párhuzamai.

(A tárgyleírás módosítása folyamatban van.)

V. Az aktuális szabadon választható tárgyak

1. 2024/25. tanévben meghirdetett, szabadon választható környezetjogi tárgyak:

EU Environmental Law:

Az EU környezetpolitika és környezetjog történetének, szerkezeti sajátosságainak, rendszerének bemutatása. A tárgy keretében a hallgatók az elsődleges jog vonatkozó kérdéseit, valamint a másodlagos jog alapvető intézményeit ismerik meg, hogy a későbbiekben képesek legyenek eligazodni a szabályozás sajátos területein. Az EU Bíróság gyakorlatára kiemelt figyelmet fordítunk.

Nemzetközi környezetjog (A nemzetközi és az EU jog kapcsolatrendszere)

A tantárgy két témát vizsgál meg és mutat be: a nemzetközi környezetjog alakulását, rendszerét és jelen helyzetét, illetve a nemzetközi környezetjog és az EU jog kapcsolatrendszerét. Ez utóbbi keretében áttekintjük a nemzetközi jog hatását az EU jogra, illetve az EU és a nemzetközi jog rendszerének egybevetése is megtörténik. A cél tehát a meglévő nemzetközi együttműködési keretek felvázolása, hozzájárulás a megfelelő eligazodáshoz.

Aktualitások, esetek a környezetjog gyakorlatából

A környezetjog alkalmazásával kapcsolatos alapvető kérdések, jogesetek, jogi problémák áttekintése, a meghívott gyakorló jogászok segítségével. Minden egyes órán más gyakorló jogással beszélgetünk – bíró, ügyész, ügyvéd, közérdekű jogi képviselő, közigazgatási szakember –, illetve megismerkedünk a környezetvédelmi szakkérdések alapvető sajátosságaival.

Biztosítási jog és környezeti biztosítások

A jogászai hivatás interdiszciplináris elemei közül bemutatni a környezet (és természet) védelem, valamint a biztosítás összefüggéseit és az ezzel kapcsolatos ismereteket, figyelemmel arra, hogy csak a PPKE JÁK-on folyik jelenleg ennek a tananyagának az oktatása.

Az egészséges környezethez való jog nemzetközi jogi megjelenése

A kurzus célja a környezethez való jog, mint emberi jog nemzetközi (globális szintű) elismeréséhez vezető folyamat bemutatása, a regionális jogrendszerekben tapasztalható fejlődési irányok ismertetése, valamint a témához kapcsolódó aktuális kérdések – például az éghajlati perek és a Fenntartható Fejlődési Célok megvalósítása – elemzése.

A biológiai sokféleség védelme a nemzetközi és EU jogban

A tantárgy célja az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményének és jegyzőkönyveinek átfogó bemutatása, különös tekintettel azok keletkezésére, célkitűzéseire, főbb rendelkezéseire, szervezeti struktúrájára, valamint a COP- és MOP-határozatok főbb irányaira. Kiemelt figyelmet kap a Kunming–Montreali Globális Biodiverzitási Keretstratégia tartalma és

jelentősége. A tantárgy továbbá ismerteti az Európai Unió válaszait a releváns nemzetközi folyamatokra, valamint a természet- és biodiverzitásvédelemmel kapcsolatos szabályozási rendszerét és stratégiai agendáját.

Bevezetés az energiajogba

A kurzus célja egy vertikális szempontrendszerű bevezetés nyújtása az energiajog világába. Az energiajog önálló jogágként még nem azonosítható, de az egyre erősödő jelentősége okán önálló szakjogként már elfogadottá vált. Kurzus során az energiajog jelentőségén és gyakorlati alkalmazásának megismerésén túl az energetika alapvető gazdasági és technológiai aspektusai is bemutatásra kerülnek. A hatályos magyar joganyag (Vet, Get, Bt., Atv. stb.) bemutatása mellett a jövőbeni fejlődés iránya is megtárgyalásra kerül.

Klíma és megújuló energiajog

A kurzus célja egy vertikális szempontrendszerű áttekintés nyújtása a megújuló energiajog világába. Az energiajog önálló jogágként még nem azonosítható, de az egyre erősödő jelentősége okán önálló szakjogként már elfogadottá vált, amelyen belül a megújuló energiajog szerepe is egyre hangsúlyosabb. A kurzus során a megújuló energiajog jelentőségén és gyakorlati alkalmazásának megismerésén túl az energetika alapvető gazdasági és technológiai aspektusai is bemutatásra kerülnek. Ezen belül olyan különleges jogi szabályozások is tárgyalásra kerülnek, mint a CCS-jog, vagy az egyre hangsúlyosabb energiahatékonysági témakör szabályozási keretrendszere.

A környezetvédelem világűrjogi szabályozásának „de lege ferenda” feladatai

Az űrkutatás során egyre gyakrabban vesznek figyelembe környezetvédelmi szempontokat. Az űrtevékenységek ismertetésével betekintést nyerünk a környezetre gyakorolt hatásaival. A műholdak elhelyezkedése, élettartama, űrhulladékká válásának körülményei, a mindennapi életünket hátrányosan befolyásoló tényezővé válhatnak. Megvizsgáljuk a legfontosabb környezetvédelmi elveket a különböző világűrjogi nemzetközi egyezményekben, határozatokban, irányelvekben, intézkedésekben.

Adatvédelem – személyiségi jogok

A hallgatók megismertetése az adatvédelem és az információszabadság alkotmányos alapjaival, a hatályos szabályozással, a szektorális adatkezelések alapvető szabályaival, a közérdekű adatok nyilvánosságával.

Géntechnológia és genetikailag módosított organizmusok

A tantárgy egy sajátos szabályozási területet helyez el a környezetvédelmi jog rendszerében: a gmo-szabályozás környezetvédelmi jogi kérdéseit. A tantárgy célja, hogy betekintést nyújtson a géntechnológiával módosított szervezetek szabályozásába, különös tekintettel a szántóföldi mezőgazdaságban felhasznált GMO vetőmagok intézményi és jogi hátterére, valamint betekintést nyújtson a vetőmag előállító cégek tevékenységébe. A kurzus célja az EU Bíróság gyakorlatának megismertetése a GMO-használattal kapcsolatos ügyekben. Az órákon az előadás után a hallgatók maguk dolgoznak fel bizonyos irodalmi anyagokat, és tartanak egy rövid előadást. A félév írásbeli vizsgával zárul.

A társadalom és a teremtés védelme pápai megnyilatkozásokban

A társadalom és a teremtés védelme a pápai megnyilatkozásokban Hosszú történelme van az Egyház Társadalmi Tanításának. A változó korok változó társadalmi alakulásai mindig új kérdések, problémák megjelenésével jártak, amelyek szükségessé tették, hogy az Egyház foglalkozzék a nem egyszer konfliktusossá váló társadalmi válsággal. Az Egyház a felmerült

kihívásokat az evangélium fényében vizsgálta, elemezte és gyógyírt keresett rájuk. Az Egyház Társadalmi Tanítása nem próbál sajátos gazdasági rendszert felállítani, inkább irányvonalalt jelöl ki, amelynek segítségével a megoldás útjait keresni lehet.

Algoetika kutatászeminárium

A kurzus célja, hogy általános ismereteket nyújtson a mesterséges intelligencia (MI) etikai alapelveiről és az EU szabályozásának általános vezérelveiről és ezek közötti kapcsolatról. Az algoetika alapvető jelentőséggel bír mind nemzeti szinten, mind az Európai Unió jövője szempontjából. A kurzus általános képet ad a mesterséges intelligencia felhasználási területeiről és a szabályozásban, az etikai kódexekben, jogesetekben megjelenő etikai elvekről. Az elvek jogszabályi környezetben való megjelenéseit kutatja. Mindezeket a vizsgálatokat a fenntartható fejlődés elveire és a Katolikus Egyház társadalmi tanítására (a Pápai Életvédő Akadémia munkájára) figyelemmel mutatja be.

Environmental Law and Regulation in the United States

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az Amerikai Egyesült Államok szövetségi rendszerének környezetvédelmi jogszabályaival, különös tekintettel a vízjogra, a levegőminőségre és a veszélyes hulladékokra. A hallgatók elsajátítják a környezetvédelmi jogi terminológiát angol nyelven, megtanulják angol nyelven feldolgozni szóban és írásban a környezetvédelem jogi kérdéseit, fejlesztik érvelési és íráskészségüket. Magabiztosabban használják a környezetvédelmi jog angol terminológiáját, fejlődik a fenntarthatóság iránti felelősségük.

2. 2024/25. tanévben meghirdetett, szabadon választható versenyjogi tárgyak:

Competition Law and the Digital Economy:

A tárgy célja, hogy a modern gazdaság egyik legjellemzőbb piaci kérdéseit elemezzük a hallgatókkal. Az amerikai elnökválasztástól az Európai Unió döntéshozatalán át, a tagállami hatóságokat beleértve lényegében mindenütt szembesül a jogalkalmazás a digitális gazdaság által támasztott kihívásokkal.

Digitális piacok szabályozása:

A tárgy célja a jogász szakterület specifikus szakmai ismeretek átadása, melynek eredményeként a hallgatók

- (i) megismerik a speciális jogterületek sajátosságait,
- (ii) fejlődik az idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására; a társadalmi és jogi problémák felismerésére és megoldásának keresésére; a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére, valamint a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára vonatkozó képességük és
- (iii) nyitottabbá válnak az új jogi területek befogadására, ismeretlen problémákra adandó megoldások keresésére.

Misleading advertising:

A kurzus célja jogösszehasonlító és esetjogi módszereket alkalmazva, tanulmányok és hatósági, bírósági döntéseket olvasva bemutatni a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősülő megtévesztő reklámozás magyar, EU-s és amerikai jogát. A tanultak hasznosíthatók versenyjogi, fogyasztóvédelmi és reklámjogi tárgyak szempontjából.

U.S. Competition and Consumer Law:

A kurzus célja az USA antitröszt és fogyasztóvédelmi szabályozás áttekintése, adott esetben összevetve az európai joggal. A tárgyi tudás bővítése mellett különböző jogrendek eltérő

megközelítéseinek vizsgálata, fejlesztve a kritikus gondolkodást. Jogeset alapú oktatás révén a joganyag megismerése. A jogalkalmazás és az anyagi jog közötti összefüggések az élő jog tekintetében. Közvetetten az angol jogi szaknyelv elmélyítése.

Versenypolitika:

A kurzus célja, hogy kritikus gondolkodásra készítse a hallgatókat a versenyjogi rendelkezések és azok alkalmazása kapcsán. A kurzus során gyakorlati, piaci szemlélet oldaláról közelítjük meg a 81., 82. cikkeket és a Fúziós Rendelet alkalmazását, valamint a hasonló nemzeti szabályokat. Az eladások nem csak a versenyjogi szabályokba és a bírósági joggyakorlatba vezetik be a hallgatókat, hanem rámutatnak az alapul szolgáló közgazdasági elméletekre és azok jelentőségére. A kurzus végére a hallgatók képesek lesznek önállóan elemezni versenyjogi eseteket és döntéseket hozni egy piaci magatartás jogszerűségéről, amelyet közgazdaságtani érvekkel alá tudnak támasztani.

2025. május hó